

El meu darrer John Ford

Pere Cornellas

L'obra de John Ford que, amb el temps, hem arribat a conèixer bé es limita a l'època sonora i, més precisament, a les pel·lícules posteriors al 1939, any decisiu a la seva trajectòria, en què roda STAGECOACH (La diligència), YOUNG MR. LINCOLN (El jove Lincoln) i DRUMS ALONG THE MOHAWK (Corazones indomables). Efectivament, ens falten encara bastants films sonors anteriors al 39 i, per tant, coneixem només parcialment el Ford dels trenta. L'època muda –pràcticament, la meitat d'una filmografia de més de 130 títols– ens és desconeguda quasi totalment (només tres d'aquestes pel·lícules es troben més o menys al nostre abast). S'ha d'entendre, doncs, que, en aquestes condicions, cada nova incorporació representi una notícia altament gratificant.

El satèl·lit m'ha permès accedir per primera vegada a FLESH (Carne), un film de l'any 32 del qual no havia llegit enlloc res mínimament significatiu. Ford tenia aleshores 38 anys i en feia 15 que havia dirigit la seva primera pel·lícula. Abans de FLESH, d'altra banda, ja n'havia rodat 12 de sonores, de les quals només n'he vist una.

És sabut que, a més dels seus dos grans temes –l'Oest i Irlanda–, Ford ha conreat els gèneres més diversos, especialment el cinema bèl·lic, però també coses en principi tan allunyades d'ell com el melodrama, el film de boxa o el policíac de presons. Si THE PRISONER OF SHARK ISLAND (1936, Prisonero del odio) –vista a la televisió no fa massa temps– és un exemple del darrer cas, FLESH ho és dels altres dos: encara que amb bastants apunts còmics, se'ns presenta, de fet, com un melodrama de

Ford i Wallace Beery enmig d'altres actors de FLESH.

EL CINEMA A CASA

creus

Alta Fidelitat - Vídeo - TV - So professional

Horta Novella, 128 - 08201 SABADELL - Tel. 725 85 68 - Fax 727 28 81

DEMANA UNA DEMOSTRACIÓ

DOLBY SURROUND
PRO·LOGIC

PARKING DUMO GRATUIT

boxa, modalitat lluita lliure, construït segons els esquemes tradicionals i amb final feliç.

La pel·lícula comença amb un picat sobre el pati d'una presó de dones a l'hora del passeig diari i acaba en una altra presó, aquesta d'homes, d'on és a punt de sortir Polakai (Wallace Beery), un lluitador que acaba de proclamar-se campió del món de l'especialitat. Enmig, s'articula una història senzilla i convencional, feta de tòpics, però amb alguns aspectes d'indubtable interès.

La primera meitat del film transcorre a Alemanya i el to i les situacions còmiques hi destaquen clarament. Laura (una convincent Karen Morley) acaba de sortir de la presó i coneix Polakai a la cerveseria Kaiserhorff, on ell fa de cambrer. La història de la seva relació marcarà tota la línia dramàtica del film. Polakai, que practica la lluita lliure al ring annex a la cerveseria, és un home fort, ingènuament honrat i bo. Laura, que acaba de sortir de la presó sense res, és una dona atractiva, intel·ligent i sense massa escrúpols. Quasi sense voler-ho, d'una manera completament natural, ella s'aprofitarà d'ell, que n'està profundament enamorat, i el convencerà d'anar-se'n als Estats Units quan Polakai acaba de proclamar-se campió d'Alemanya.

Ford no fa un retrat massa benèvol de Polakai. Ens el mostra maldestre, sense gaire personalitat, sotmès sentimentalment a Laura i innocentment feliç. La sobreactuació de Wallace Beery, d'altra banda, anul·la qualsevol possible matís. Laura és un personatge més acabat, ens transmet els seus problemes de consciència i, de mica en mica, compremem la seva evolució. Si bé són ells dos els conductors de la història, FLESH és ja, en certa mesura, una pel·lícula coral, com ho seran la majoria de les de Ford: els amics i l'ambient a la cerveseria Kaiserhorff o la rebuda a Polakai quan arriba a Amèrica pressuposen una idea de grup i, sobretot, de grup diferenciats, característica recurrent al cinema d'un autor que ha indagat sempre en la dificultat de la integració-no integració de la gent d'arreu a la cultura dominant.

La primera part del film conté un pla curt d'un ball al Milhauser's, totalment absent aquí de la significació que adquirirà als Ford de plenitud, i, sobretot, un seguit de situacions còmiques que animen el relat: Polakai, servint cervesa als clients, directament d'una bota que s'ha carregat damunt l'espatlla; la seva sorpresa i torbació quan Laura li diu que té la casa molt

desendregada; el problema en què, tot seguit, es converteix la seva porta quan vol obrir-la, en la millor tradició del burlesc americà, o Herman (Jean Hersholt), quan es declara a Laura en nom de Polakai.

A Amèrica –terra de promesa, com en tants altres films de l'autor–, el protagonista coneixerà el poder del "show-business" i en serà una de les seves víctimes. Una sèrie d'obertures en iris ens mostren diferents notícies de diaris, que enuncien els seus triomfs ininterromputs. Però Willard (John Miljan), un home poderós en aquest món, li ordenarà que es deixi guanyar el combat decisiu. La insistència de Laura, a la qual ha fet canviar gradualment d'actitud la bondat de Polakai, i les apostes a favor seu dels seus amics determinaran que, finalment, sigui ell el guanyador. Tota aquesta història està amanida, com he dit al principi, dels tòpics més corrents: Laura està enamorada de Nicky (Ricardo Cortez), un delinqüent sense sentiments que ella alliberarà de la presó amb els diners de Polakai, a qui ha dit que era el seu germà; Nicky se'n va a Amèrica, abandonant Laura a la seva sort; Laura es casa amb Polakai, però tenen un fill que és de Nicky; Polakai mata Nicky quan ella, ja veritablement penedida, li confessa la veritat, i el poble, la premsa i el fiscal, no sabem com, alliberen Polakai de la presó perquè pugui viure feliç amb Laura.

No és, com es pot veure, un guió massa original. De la segona part del film, potser són només una mica destacables la crítica al gangsterisme establert i la bona composició de Karen Morley, que sap expressar correctament els dubtes i l'evolució moral del seu personatge. La resta, ben poca cosa. Sospito que Ford no s'interessà massa per la història i que va rodar-la com si fos un encàrrec (cap al final de la pel·lícula, una mostra de deixadesa al muntatge definitiu: en un canvi de pla, una imatge d'interior espera l'entrada en quadre dels protagonistes, que es retarden incomprendiblement).

També s'haurà intuït que el film sembla deutor, salvant totes les distàncies, de DER BLAUE ENGEL (1930, El àngel azul), de Josef von Sternberg, però no sé si Ford havia vist ja aquesta pel·lícula. De tota manera, i atenent als aspectes d'interès que ja he esmentat, és un gust haver recuperat FLESH, un Ford molt menor, però amb detalls tan agradables com l'aparició esporàdica –un lluitador vulgar– de Ward Bond, un dels seus grans secundaris. ●

JAUME CODINA i PONT
ADMINISTRADOR DE FINQUES

Concepció, 25. 1r. - Tels. 726 03 45 - 727 33 01 - 06202 SABADELL

PASTISSERIA • BOMBONERIA • GRANJA
VIA MASSAGÜÉ, 45 BIS - TEL. 727 34 70

GRANJA • PASTISSERIA
PASSEIG DE LA PLAÇA MAJOR, 59 - TEL. 725 79 77
08201 SABADELL.

Diatges
Codina, s.a.

Grup A Títol 412

Sant Quirze, 11 • Tel. 725 62 99 • SABADELL